
ADVIES

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende de uitvoering van een aantal sociale maatregelen waarin is voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid

---

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	10 december 2021
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering van	20 januari 2022

Vooraf

In het kader van de strijd tegen de waterarmoede en overeenkomstig het regeerakkoord worden in dit ontwerpbesluit bepaalde modaliteiten verduidelijkt voor de uitvoering van de sociale maatregelen waarin is voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid (hierna « kaderordonnantie water » genoemd). Ter herinnering, in het kader van de herziening van de kaderordonnantie water zijn de volgende bepalingen voorzien :

- Een sociale tegemoetkoming voor huishoudens met een « BVT »-statuut ;
- Een verbod om water voor huishoudelijk gebruik af te sluiten ;
- De mogelijkheid om met VIVAQUA een redelijk afbetalingsplan af te sluiten ;
- Een voorziening om ervoor te zorgen dat de gebruikers beter worden voorgelicht.

Op 20 mei 2021 heeft Brupartners een [advies](#) uitgebracht [betreffende het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid en van de ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om sociale maatregelen op te nemen](#).

Daarnaast heeft Brupartners een [advies](#) uitgebracht [betreffende de initiële tariefvoorstellen van de BMWB en VIVAQUA voor de regulatoire periode 2022-2026](#) in verband het behandelde thema.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Communicatie en voorlichting

Brupartners is van oordeel dat het beter zou zijn geweest om aangaande de toekomstige tariefwijzigingen in de watersector te communiceren terzelfder tijd met het verstrekken van een duidelijke en concrete voorlichting over de huidige sociale voorzieningen ter bestrijding van waterarmoede, in het bijzonder aangaande de voorziening van de sociale tegemoetkoming.

Aangezien dit niet mogelijk was, dringt **Brupartners** er derhalve op aan dat er een brede voorlichtingscampagne zou worden gevoerd over de sociale bepalingen die in dit ontwerpbesluit zijn vastgelegd.

1.2 Sociale tegemoetkoming

Brupartners neemt er akte van dat de sociale tegemoetkoming de vorm zal aannemen van een bedrag dat wordt toegekend aan huishoudens waarvan ten minste één lid de verhoogde tussenkomst van de ziektekostenverzekering geniet (NVDR : « BVT »-statuut). Afhankelijk van het type meter van het begunstigde huishouden wordt het bedrag van de sociale tegemoetkoming ofwel automatisch van de factuur afgetrokken (individuele meter) ofwel rechtstreeks betaald (collectieve meter).

Toepassingsgebied

Brupartners vindt het toepassingsgebied van de sociale tegemoetkoming (begunstigde van het « BVT »-statuut) te beperkt.

Ongeveer 27% van de Brusselse bevolking zou immers in aanmerking komen voor het « BVT »-statuut en dus voor de sociale tegemoetkoming. Het percentage armen en uitgeslotenen in Brussel bedraagt echter 38% van de bevolking¹, wat twee keer zo hoog is als in de Europese regio's met een BBP/inwoner van dezelfde orde van grootte, en niet slechts 27%. In de veronderstelling dat het « BVT »-statuut daadwerkelijk ten goede zou komen aan 27% van de Brusselse bevolking, zal bijgevolg bijna 11% van de Brusselse bevolking van het voordeel van de sociale tegemoetkoming worden uitgesloten, terwijl deze personen onder de armoedegrens leven en bijgevolg onder de stijging van de watertarieven zullen lijden.

Het verschil tussen de graad van armoede en uitgeslotenen en de « BVT »-dekking wordt met name verklaard door het feit dat de inkomensgrens voor het « BVT »-statuut lager kan zijn dan de armoedegrens, wat betekent dat een deel van de bevolking van de sociale tegemoetkoming voor water verstoken zal blijven en de volledige aangekondigde tariefstijging zal moeten betalen, ook al leven zij onder de armoedegrens.

Meer in het algemeen stelt **Brupartners** voor om na te denken over een mechanisme dat het mogelijk maakt dat het toepassingsgebied van de sociale tegemoetkoming een deel van de bevolking bestrijkt dat ten minste gelijk is aan de graad van armoede of sociale uitsluiting, wat momenteel niet het geval is. Als voorbeeld stelt hij voor om gebruik te maken van het « BVT »-statuut, maar ook om de consumenten de mogelijkheid te bieden om bij de operatoren een inkomensvoorwaarde te laten gelden om toegang tot de sociale tegemoetkoming te kunnen krijgen. Deze mogelijkheid zou op de waterfacturen moeten worden vermeld.

Tot slot benadrukt **Brupartners** dat de toegang tot de sociale tegemoetkoming via het verkrijgen van het « BVT »-statuut een probleem zou kunnen vormen voor sommige zelfstandigen, die moeilijkheden zouden ondervinden om hun inkomen aan te tonen.

Periodiciteit van de sociale tegemoetkoming

Hoewel **Brupartners** zich ervan bewust is dat de toekenning van de sociale tegemoetkoming op jaarbasis (na de vaststelling van het « BVT »-statuut) het voordeel heeft dat deze eenvoudig en praktisch is, benadrukt hij niettemin dat het vanuit sociaal oogpunt meer opportuun zou zijn om een sociale tegemoetkoming toe te kennen telkens wanneer een rechthebbende een factuur moet betalen (d.w.z. per kwartaal), om huishoudens met een beperkt budget zo goed mogelijk te helpen. Indien een dergelijke oplossing zo duur zou zijn dat deze economisch niet haalbaar zou zijn, zou het volgens **Brupartners** verkieslijk zijn om de sociale tegemoetkoming te boeken op de afrekeningsfactuur, die een onverwachte uitgave kan zijn.

1.3 Economische actoren

Behalve de impact voor de huishoudens herhaalt **Brupartners** met aandrang dat elke verhoging van de watertarieven een negatieve economische impact kan hebben die zeer groot kan zijn, vooral voor actoren in sectoren die veel water verbruiken (gevelreiniging, autowasstraten, wasserijen, kappers, enz.).

De prijs van water vormt immers een belangrijke kostenpost voor de werking van ondernemingen in bepaalde sectoren. Hoewel deze individuele oplossingen kunnen toepassen (specifieke wateropvang, hergebruik van regenwater, enz.), hebben de economische actoren geen toegang tot een netwerk

¹ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting>

(distributie en opvang) van water van industriële kwaliteit. Bijgevolg zijn deze actoren verplicht om drinkwater te verbruiken dat bestemd is voor huishoudelijk gebruik (duurder dan eventueel water van lagere kwaliteit), terwijl zij dit water voor hun processen niet nodig hebben.

Bovendien zullen de economische gevolgen van een verhoging van de watertarieven des te groter zijn omdat deze verhoging zou plaatsvinden in een uiterst ongunstige economische context omwille van de gezondheids crisis.

Brupartners stelt echter vast dat, afgezien van de maandelijks elektronische tussentijdse facturering voor zowel huishoudens als ondernemingen, er nergens in een voorziening ten behoeve van economische actoren in moeilijkheden wordt voorzien. Derhalve herhaalt hij de volgende vragen (geformuleerd in zijn advies [A-2021-020-BRUPARTNERS](#)) :

- Het effect op economische activiteiten die grote hoeveelheden water verbruiken nauwgezet bestuderen ;
- Ervoor zorgen dat de negatieve gevolgen van elk tariefverhoging voor de economische actoren, die in het kader van hun activiteiten water moeten verbruiken, beperkt blijven ;
- Een beraadslaging voeren over de distributie en recuperatie van water van industriële kwaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Specifieke categorie van economische actoren

Brupartners vestigt de aandacht op de bijzondere situatie van de economische actoren die beschikken over begrotingsenveloppes die hun werkingskosten dekken (met name de instellingen van de social-profitsector). Aangezien deze enveloppes sedert een zekere tijd niet meer werden verhoogd, kan elke (zelfs lichte) stijging van de werkingskosten (en dus van de waterfactuur) een aanzienlijke impact hebben, met name doordat de bedragen worden verlaagd die ze aan hun sociale opdrachten kunnen besteden.

Daarnaast stelt **Brupartners** voor om ook aandacht te besteden aan de eventuele impact op de economische actoren die aan een gereguleerde tarifiering zijn onderworpen en die bijgevolg moeilijkheden zouden kunnen ondervinden om tariefverhogingen in hun eigen tarieven door te berekenen.

1.4 Financiering van het Sociaal Waterfonds

Brupartners stelt vast dat een deel van de financiering van de geplande voorzieningen afkomstig zal zijn van een verhoging van de sociale bijdrage die op elke m³ gefactureerd water wordt geheven (momenteel vastgesteld op 0,03 €/m³). Er wordt voorgesteld om deze bijdrage vanaf 1 januari 2022 tot 0,05 €/m³ te verhogen.

Brupartners herinnert eraan dat hij voorstander is van dit beginsel van sociale bijdrage, maar verzoekt de Regering niettemin om aandachtig te blijven voor de gevolgen van deze wijziging op de waterprijs. Daarnaast vraagt hij dat de informatie over het gebruik van de door deze voorziening vrijgekomen bedragen transparant zou zijn.

1.5 Verbod om water voor huishoudelijk gebruik af te sluiten

Overeenkomstig de voorschriften van de kaderordonnantie water, die bepaalde dat uitzonderingen op het beginsel van een verbod op onderbreking van de waterdistributie voor huishoudelijke doeleinden

mogelijk zouden kunnen om *dwingende redenen van volksgezondheid, veiligheid of beheer van het openbare drinkwatervoorzieningssysteem, een geval van overmacht of een rechterlijke beslissing die deze onderbreking rechtvaardigt*, neemt **Brupartners** er akte van dat het ontwerpbesluit 9 gevallen noemt waarin een onderbreking van de watervoorziening voor huishoudelijke gebruikers zou kunnen plaatsvinden. In dit verband vestigt hij de aandacht op de volgende elementen :

- Het vijfde geval² zou verder moeten worden verduidelijkt om mogelijk misbruik ervan te voorkomen ;
- Het zesde³ en achtste⁴ geval geven aanleiding tot enige bezorgdheid, omdat deze impliceren dat de gebruikers die huurders zijn van gebouwen, zullen worden getroffen door wateronderbrekingen die het gevolg van nalatigheid van hun verhuurders zijn.

1.6 Participatie van de actoren op het terrein

Brupartners steunt de voorziening van het « sociaal actieprogramma ter bestrijding van waterarmoede », dat tot doel heeft om steun te verlenen aan gebruikers in samenwerking met lokale en gewestelijke partners op het gebied van sociale hulpverlening.

Brupartners benadrukt dat het van belang is om in dit verband met de OCMW's samen te werken, maar stelt voor om ook de volgende actoren bij deze voorziening te betrekken, omdat zij een zekere deskundigheid inzake het betrokken publiek kunnen aantonen :

- de werkgeversfederaties van de eerste lijnen en welzijn ;
- de sociale buurt-/gemeenschapscoördinaties waarin plaatselijke particuliere en overheidsactoren worden samengebracht.

Tot slot stelt **Brupartners** voor dat de voorzieningen ter bestrijding van waterarmoede ook in een ondersteuning van dit publiek op het gebied van energie en renovatie van gebouwen zouden voorzien.

*
*   *

---

² De operator [...] kan de watertoevoer naar een huishoudelijke gebruiker beperken of onderbreken [...] in geval van sluitende en door de operator behoorlijk vastgestelde aanwijzingen dat het betrokken gebouw onbewoond is.

³ De operator [...] kan de watertoevoer naar een huishoudelijke gebruiker beperken of onderbreken [...] ter uitvoering van een rechterlijke beslissing wegens de naar behoren vastgestelde weigering om gevolg te geven aan of ontstentenis van een reactie van de gebruiker op aanvragen tot inspectie van de drinkwatervoorzieningsinstallatie binnenshuis, met inbegrip van het verzoek om toegang tot de in het betrokken gebouw geïnstalleerde meter(s).

⁴ De operator [...] kan de watertoevoer naar een huishoudelijke gebruiker beperken of onderbreken [...] ter uitvoering van een rechterlijke beslissing wegens de naar behoren vastgestelde weigering om gevolg te geven aan of ontstentenis van een reactie van de gebruiker op aanvragen met het oog op noodzakelijke werken of herstellingen om een einde te stellen aan zwaar oververbruik dat het resultaat is van een defect aan de drinkwatervoorzieningsinstallatie binnenshuis.